

Štorški ŽELEZAR

LETO XXIV 1985

OKTOBER 1985 Št. 13

GLASILO DELAVCEV DELOVNE ORGANIZACIJE ŽELEZARNE ŠTORE

35-LETNICA SAMOUPRAVLJANJA V ŽELEZARNI ŠTORE

V počastitev 35-letnice samoupravljanja v Železarni Štore in ob krajevnem prazniku je bila na Osnovni šoli v Štorah svečana seja delavskega sveta Železarne in skupščine Krajevne skupnosti Štore dne 17. 9. 1985. Skupna seja se je začela s kulturnim programom, ki so ga pripravili učenci Osnovne šole Štore. Nato sta sledila pozdravna govora predsednikov delavskega sveta Železarne in predsednika skupščine Krajevne skupnosti Štore.

Predsednik Delavskega sveta Železarne, ing. Milan Žibret, je dejal: Na današnji dan praznujemo 35-letnico delavskega samoupravljanja v Železarni Štore, in sicer v spomin na dogodek, ko so bili 17. septembra 1950 izročeni ključi tovarne delavcem. S tem simboličnim dejanjem se je pričel proces izgrajevanja sistema upravljanja delavcev. Tako so se na naših tleh pričele uresničevati ideje mnogih revolucionarjev o oblasti delavskega razreda v državi in družbi.

V naši Železarni je proces izgrajevanja sistema delavskega samoupravljanja vseskozi potekal v skladu s splošnimi usmeritvami v družbi, ki sta jih oblikovala Tito in Kardelj. Delavska samouprava je v začetku obsegala odločanje delavcev v delavskem svetu tovarne in upravnem odboru in kasneje v obratnih delavskih svetih. Vsi ti samoupravni organi so uživali velik ugled med delavci, saj so bili v njih izvoljeni najboljši delavci, ki so s svojim delovanjem uresničevali interese vseh delavcev.

Z ustavnimi amandmaji in kasneje z zakonom o združenem delu ter novo ustavo so se razširile pristojnosti delavskega odločanja preko delegatskega sistema tudi na odločanje o družbeno-političnih skupnosti ter družbenih dejavnosti, medtem ko se je pri načinu odločanja večji poudarek dal neposrednemu odločanju v temeljnih organizacijah na zborih delavcev in referendumih. Tudi pri naši notranji zakonodaji smo od nekdanjega Statua tovarne sprejeli celo vrsto raznih samoupravnih aktov.

Za današnji čas, v katerem se nahajamo pred velikimi ekonomskimi in političnimi problemi, je značilno, da se iščejo vzroki za nastalo situacijo in poti za razrešitev krize. Pri tem se pojavljajo teze, da je samoupravljanje krivo za nastalo gospodarsko situacijo in se za izhod iz nje dajejo razni recepti, ki dišijo po centralizmu in še večjemu administriranju. Takšnim in podobnim špekulacijam lahko iz tega mesta zagotovimo, da se delavci samoupravljalci za nastalo situacijo v družbi ne čutimo odgovorne. Vsa ta leta smo v Železarni tudi delali in pri tem dosegali rast proizvodnje ne samo po količini, ampak tudi po kvaliteti. Ves čas smo beležili in beležimo dobre rezultate v izvozu na konvertibilno tržišče in se tu tudi nismo zadolževali. Krivda torej ni pri nas delavcih – samoupravljalcih, ampak pri vodilnih strukturah v državnem aparatu, ki so mimo delavcev sprejemali odločitve, ne da bi bili danes za to odgovorni.

Zaradi vsega tega ne moremo sprejemati receptov za izhod iz krize, ki nam jih ponujajo te iste strukture in ki pomenijo vračanje nazaj na administrativni centralizem.

Zavedamo se in poudarjamo, da temelji razrešitev nastale situacije na nas delavcih-samoupravljalcih, ki smo pripravljani odgovorno opravljati svoje delovne naloge in sprejemati samoupravne odločitve. Obenem pa zahtevamo od družbeno-političnih organizacij, skupščin in izvršnih organov, da se z organizirano akcijo in odgovorno lotimo anomalij v naši družbi, kot so razne administrativne ovire, visoke porabe, ki ne dajejo rezultatov, inflacija, neorganiziranost itd. Smatramo, da je potrebno pri tem dati večje možnosti za iniciativo delavcev v združenem delu.

Tudi v naši delovni organizaciji za boljše gospodarjenje in odločanje še nismo naredili vsega, kar bi lahko; zavedamo se, da je pred nami še mnogo dejavnosti v prizadevanju za boljše gospodarjenje. Vendar ob tem poudarjamo, da bomo vse to dosegli samo ob angažiranju vsakega delavca pri delu in z njegovim tvornim odločanjem.

In če se danes ozremo nazaj na vso to prehojeno pot v izgrajevanju sistema delavskega samoupravljanja, lahko kot prvo in najpomembnejše ugotovimo, da smo delavci naše delovne organizacije delavsko samoupravljanje osvojili kot svoj sistem, vendar ga tudi kritično ocenjujemo. Predvsem nas moti pretiran normativizem in administriranje, ki se marsikje zažira v osnove pravice delavcev.

Tovarišice in tovariši, veseli nas, da skupno z nami v Železarni proslavljajo ta jubilej tudi krajanje Krajevne skupnosti Štore. Ob tem se zavedamo povezanosti med našo tovarno in krajem Štore. Zato spremljamo dejavnost v tej krajevni skupnosti in kjer se le da, tudi pomagamo. Saj vemo, kako pomembno je za naše delavce, da živijo v urejenem okolišju.

(Nadaljevanje na 2. strani)

V KORAK S ČASOM – RAZSTAVA INOVACIJ V ŠTORAH

Razstava inovacij, ki jo organizira DIATI Železarne Štore vsako drugo leto, je bila prikaz inovacijskih dosežkov celotne celjske regije in tudi sozda Slovenskih železarn.

Sodelovale so Občinske raziskovalne skupnosti iz Celja, Laškega, Mozirja, Sentjurja, Šmarja in Žalca. Posebej so razstavljale celjske delovne organizacije z najbolj razvito množično inventivno dejavnostjo: Aero, Cinkarna, EMO, Libela; Ljubljanska banka je predstavila svojo akcijo kreditiranja-uvajanja inovacij v prakso, prikazane pa so bile tudi inovacije iz tolminske občine, s katero ima Železarna tradicionalne stike. Članice sozda, ki so razstavljale svoje inovacije, so: Železarni Ravne in Jesenice, Tovil ter Plamen.

Poseben razstaveni prostor so imeli mladi ustvarjalci iz osnovnih šol Štore, Sentjur, srednje kovinarske, strojne, metalurške šole ter tehniške srednje šole iz Celja.

Železarna Štore je predstavila svoje dosežke v širokem razponu od ustvarjalnosti krožkov do razvojnega dela. Zanimanje javnosti je bilo izredno, zato je bila razstava podaljšana še za en dan, več pa zaradi vnaprej dogovorjenih rokov ni bilo mogoče. Posebno smo veseli velikega obiska šol iz celotne celjske regije, nekatere od njih (OŠ Štore, Sentjur in TSS Celje) pa so sodelovale tudi v razpisu za najboljši prosti spis na temo ustvarjalnosti in napredka.

V četrtek, 26. 9., si je razstavo ogledal z velikim navdušenjem tov. Zarič, član Sveta sindikata Jugoslavije, in pohvalil organizatorje.

35-LETNICA SAMOUPRAVLJANJA V ŽELEZARNI ŠTORE

(Nadaljevanje z 2. strani)

lju, kjer je razvita krajevna samouprava. Veliko je že bilo storjenega v Krajevni skupnosti Štore in ponosni smo na to, da imajo pri tem velik delež vsi delavci Železarne. Za v prihodnje pa upam, da bomo s skupnimi močmi v tej krajevni skupnosti, pa tudi v ostalih krajevnih skupnostih, v katerih živijo naši delavci, ustvarili takšne pogoje življenja in bivanja naših delavcev, ki bodo čimbolj v skladu z njihovimi željami.

Na koncu bi želel čestitati vsem delavcem Železarne Štore in krajevnim Krajevne skupnosti Štore ob njihovem prazniku.

Nato je govoril še predsednik skupščine Krajevne skupnosti, tovariš Roman Zapušek, ki je dejal:

Letošnje praznovanje krajevnega praznika se odvija v duhu 35-letnice samoupravljanja tudi v našem kraju, še posebej pa v Železarni, ki je pravzaprav povod, da 17. september praznujemo krajin in delavci železarne kot svoj praznik.

V teh 35 letih, ki so razmeroma kratka za družbeno preobrazbo, posebno še v smislu spreminjanja miselnosti ljudi v zavest, kaj nam samoupravni sistem ponuja na eni strani, na drugi strani pa je 35 let dela v samoupravljanju veliko, posebno še za tiste aktivne krajanje in delavce, ki so z vsemi močmi poskušali ustvariti čim boljše pogoje za uspešno uveljavljanje samoupravnega sistema v krajevni samoupravi.

Nič vzpodbudnega ne bom povedal: v preteklem obdobju, tj. leto nazaj, ni bilo zaznavnega napredka v poglobljanju in utrjevanju samoupravne dejavnosti v KS. Še vedno se ugotavlja nezainteresiranost tistih krajanov iz stalnih območij, kjer jih življenjsko pomembni problemi ne zadevajo. Ravno nasprotno pa je tam, kjer so nujne potrebe po izgradnji komunalnih objektov za izboljšanje življenjskih pogojev ter za lažje in boljše delovanje na gospodarskem, kulturnem in družbenopolitičnem področju.

Zato tudi ugotavljamo, da je aktivnost nekaterih delegatov tako pustila, da je vprašanje sklepčnosti saj nekaterih delegacij in celo premajhna udeležba za sejo skupščine KS. Če pomislimo, da je bilo na dnevnem redu seje sprejemanje zaključnega računa, programi dela in druga pomembna vprašanja, je res potrebno razmisliti, katere ljudi bomo kadrovali za bodoče delegate v krajevni samoupravi in tudi v frontni SZDL. Za tako stanje smo krivi tudi funkcionarji, ki se premalo vztrajno priza-

devamo navezati stik z vsakim delegatom posebej, saj bi na ta način verjetno le pritegnili večino delegatov k pravilnejšemu odnosu do našega samoupravnega sistema. Tudi take akcije so bile dogovorjene, vendar niso bile v celoti izvedene.

Zato smatram, da bi občutek samoupravne zavesti funkcionarjev v krajevni samoupravi in DPO v KS moral biti večji in doslednejši. Tu sem moral biti kritičen predvsem zato, ker nam nekatere bistvene sestavine našega družbenega sistema uhajajo iz rok, kar pa se ne bi smelo dogajati.

Vendar moramo kljub temu ugotoviti, da je bilo v tem obdobju precej narejenega brez velikih pretresov, kar je predvsem zasluga skupnih prizadevanj vseh: krajanov, delavcev v delovnih organizacijah v Štorah, DO iz Celja, ustanov, občine ter posebej še nekaterih funkcionarjev naše krajevne samouprave.

Dovolite, da se za pomoč in sodelovanje pri realizaciji programa dela naše KS, posebej na komunalnem področju, iskreno zahvalim naslednjim delovnim organizacijam in ustanovam posebej: Železarni Štore, Občinski komunalni skupnosti, Cestnemu podjetju Celje, Kmetijski zemljiški skupnosti, Železniškemu transportnemu podjetju, Kovinotehni Celje.

Izgrajeni so bili naslednji večji komunalni objekti: rekonstrukcije cest na Pečovje, Kompole-Gorica, Kresnike, saniranje vodovoda v Kompolah, izgradnja rezervoarja v Dragi, začetek izgradnje prve faze vodovoda v Prožinski vasi (iz referendumskega programa), dela na pokopališču v Kompolah, v Straži vodovod, čiščenje vodotoka stare Voglajne v dolžini okoli 1,5 km. Tako bo krajevna skupnost v Štorah bogatejša približno za 2 stari milijardi.

Tovarišice in tovariši, dragi gostje, s tem kratkim poročilom nisem nameraval kakorkoli zmanjšati pomembnosti dela in prizadevanj naših krajanov za uspešno samoupravljanje v KS, ampak le vzpodbuditi še spočite moči, da bi naš samoupravni socialistični sistem zaživel v vsakem kotičku naše krajevne skupnosti.

Potem je predsednik Sveta krajevne skupnosti tovariš Žohar Ladi, podelil priznanja krajevne skupnosti naslednjim organizacijam in posameznikom: Lekarni Štore, Rdečemu križu Štore, Vrbnjaku Vinku, Žibret Anici, Smodili Jožetu, OKS, Marinčku Janezu, OKS, Škoporc Heleni, Cent. soc. dela in Starlekarju Ivanu.

Ravnatelj Osnovne šole, tov. Novak, se je najprej zahvalil za sodelovanje vsem, ki so kakorkoli pomagali pri delu OŠ Štore in podelil v imenu osnovne šole posebna priznanja naslednjim: Burniku Dušanu, KS Štore, ZRVS Štore, Žoharju Vladimirju, Kreglju Jožetu, LT ŽS, DS ŽS, KOOZS ŽS, gasilcem in Pungartniku Otu.

Obravnavane inovacije

Komisija za gospodarjenje tozd Valjarna II. je na 9. redni seji dne 29. 8. 1985 pri obravnavi sprejela naslednje sklepe:

1. Za inovacijski predlog tov. Halerja Ferdinanda iz tozd Valjarna II. št. 1134, »Blazilne verige«, se sprejme. Avtorju pripada pavšalno plačilo.

2. Za inovacijski predlog tov. Gajška Mirka, ing. in Kompolska Karla iz tozd Valjarna II. št. 1146, »Zaščitna rešetka pod ogrodju Ø 550 proge«, se sprejme. Avtorjema pripada pavšalno plačilo.

3. Za inovacijski predlog tov. Gajška Mirka, ing. iz Valjarne II. št. 1145, »Vodilo zanke«, se sprejme. Avtorju pripada pavšalno plačilo.

4. Za inovacijski predlog tov. Kapla Franca in Gajška Mirka, ing. iz tozd Valjarna II. št. 1143, »Odškajevanje na ogrodju 04«, se sprejme. Avtorjema pripada pavšalno plačilo.

5. Za inovacijski predlog tov. Kapla Franca in Lubeja Antona iz tozd Valjarna II. št. 1110, »Odvodna cev in odvodno stojalo na ogrodju 12«, se sprejme. Avtorjema pripada pavšalno plačilo.

6. Za inovacijski predlog tov. Gajška Mirka, ing. iz tozd Valjarna II. št. 1144, »Pomična okna«, se sprejme. Avtorju pripada pavšalno plačilo.

7. Za inovacijski predlog tov. Gajška Mirka, ing. iz tozd Valjarna II. št. 1142, »Dovodna cev do gonilne valjčnice I.«, se sprejme. Avtorju pripada pavšalno plačilo.

8. Za inovacijo tov. Godiclja Franca iz tozd Vzdrževanje št. 1046, »Kulise končnega stikala pri kavljastem transporterju«, se odobri izplačilo prvega posebnega plačila na osnovi prihrankov 209.267,70 din in faktorja ustvaritvene sposobnosti 1a.

9. Za inovacijo tov. Godiclja Franca iz tozd Vzdrževanje št. 1047, »Premestitev usmernikov«, se odobri izplačilo prvega posebnega plačila na osnovi prihrankov 307.463,97 din in faktorja ustvaritvene sposobnosti 1a.

10. Za inovacijo tov. Žibreta Srečka iz tozd Vzdrževanje št. 909, »Naprava za pomikanje vzdolžnega malega suporta«, se odobri izplačilo prvega posebnega plačila na osnovi prihrankov 307.296,50 din in faktorja ustvaritvene sposobnosti 3b.

11. Za inovacijo tov. Bračko Marije in Mikeza Željka iz tozd Valjarna II. št. 1035, »Vpenjala za keramične ploščice Ø 16 in Ø 9,5«, se odobri izplačilo prvega posebnega plačila na osnovi prihrankov 300.830,85 din in faktorja ustvaritvene sposobnosti 1b.

12. Za inovacijo tov. Gajška Bogdana iz tozd Vzdrževanje št. 1024, »Priprava vodil vozička premične letve na dviznih mizah«, se odobri izplačilo prvega posebnega plačila na osnovi prihrankov 333.778,92 din in faktorja ustvaritvene sposobnosti 2b.

13. Za inovacijski predlog tov. Božička Benjamina in Slaparja Bogomirja iz tozd Energetika, tov. Godiclja Franca iz tozd Vzdrževanje in tov. Drogenika Ivana iz tozd Valjarna II. št. 1109, »Števec impulzov za dolžino valjanca proge Ø 300«, se sprejme. Avtorjem pripadajo tri posebna plačila s faktorjem ustvaritvene sposobnosti 2b.

Komisija za racionalizacije pri DS tozd Livarna I. je na 9. redni seji dne 13. 9. 1985 pri obravnavi sprejela naslednje sklepe:

1. Za inovacijo tov. Rabuze Antona iz tozd Vzdrževanje št. 741, »Racionalizacija čiščenja gorilcev Brockman žarilne peči«, se odobri izplačilo drugega posebnega plačila. Izračunano je bilo na osnovi povprečnih prihrankov 18.881 din in faktorja ustvaritvene sposobnosti 2b.

2. Za inovacijo tov. Kostadinova Cvetana, dipl. ing. in Paviča Milana iz tozd Livarna I. št. 569, »Sušilna komora«, se sprejme. Avtorjema pripada tretje posebno plačilo, ki je bilo izračunano na osnovi povprečnih prihrankov 2.148.975 din in faktorja ustvaritvene sposobnosti 2b.

3. Za inovacijski predlog tov. Martona Karolja iz tozd Livarna I. št. 1972, »Ogrevanje z odpadno energijo«, se sprejme. Avtorju pripada pavšalno plačilo.

4. Za inovacijo tov. Flisa Draga, ing. iz tozd Vzdrževanje št. 552, »Sprememba zunanje vrvenice in voza Ignis peči«, se sprejme. Avtorju pripada tretje posebno plačilo, ki je bilo izračunano na osnovi povprečnih prihrankov 272.329,95 din in faktorja ustvaritvene sposobnosti 2a.

5. Za inovacijo tov. Lebana Jožeta, dipl. ing. in Jevšnika Petra iz tozd Livarna I. št. 629, »Postavki žarilnih peči«, se sprejme. Avtorjema pripada tretje posebno plačilo, ki je bilo izračunano na osnovi povprečnih prihrankov 5.862.899,50 din in faktorja ustvaritvene sposobnosti 2a.

6. Za inovacijo tov. Lebana Jožeta, dipl. ing. in Jevšnika Petra iz tozd Livarna I. št. 982, »Racionalnejše delovanje sušilnih peči IGNIS«, se sprejme. Avtorjema pripada tretje posebno plačilo, ki je bilo izračunano na osnovi povprečnih prihrankov 35.658.443 din in faktorja ustvaritvene sposobnosti 3b.

Komisija za gospodarjenje tozd EPA je na 7. redni seji dne 29. 8. 1985 pri obravnavi inovacij sprejela naslednja sklepa:

1. Za inovacijo tov. Zapuška Jožeta iz tozd Elektroplavž št. 438, »Povečanje izkoristka toplotne energije«, se sprejme. Avtorju pripada tretje posebno plačilo, ki je bilo izračunano na osnovi povprečnih prihrankov 9.331.888,25 din in faktorja ustvaritvene sposobnosti 3a.

(Nadaljevanje na 3. strani)

Obravnavane inovacije

(Nadaljevanje z 2. strani)

2. Za inovacijo tov. Zapuška Jožeta iz tozd Elektroplavž št. 851, »Desiliciranje SG – N grodlja za valje«, se odobri izplačilo prvega posebnega plačila na osnovi prihrankov 7.816.233,80 din in faktorja ustvaritvene sposobnosti 2a.

Komisija za gospodarjenje tozd Transport je na 17. redni seji dne 20. 9. 1985 pri obravnavi inovacij sprejela naslednje sklepe:

1. Za inovacijski predlog tov. Kočevarja Ivana in Gornika Ivana iz tozd Vzdrževanje št. 1116, »Ojačanje mehanizma pridrževalnih ročic na samonakladalca TATRA«, se sprejme. Avtorjema pripadajo tri posebna plačila s faktorjem ustvaritvene sposobnosti 2a.

2. Za inovacijski predlog tov. Kočevarja Ivana in Gornika Ivana iz tozd Vzdrževanje št. 1103, »Ojačanje in rekonstrukcija pridrževalnih ročic na vozilu TATRA SN 102«, se sprejme. Avtorjema pripadajo tri posebna plačila s faktorjem ustvaritvene sposobnosti 2a.

3. Za inovacijski predlog tov. Gornika Ivana in Kočevarja Ivana iz tozd Vzdrževanje št. 1117, »Popravlilo poškodovane površine zadnje osi«, se sprejme. Avtorjema pripada pavšalno plačilo.

Komisija za gospodarjenje tozd Kontrola kakovosti je na seji dne 25. 9. 1985 pri obravnavi inovacij sprejela naslednji sklep:

1. Za inovacijski predlog tov. Zavška Branka iz tozd Kontrola kakovosti št. 1122, »Nastavek za brušenje normal«, se sprejme. Avtorju pripada pavšalno plačilo.

Služba za inovacije

POSLOVANJE SŽ V PRVEM POLLETJU 1985

Važnejše podatke o poslovanju Slovenskih železarn v letošnjem prvem polletju smo tudi to pot pripravili na že kar običajen način v večih tabelah, ki jih prilagamo. V besednem delu tega poročila pa bomo zapisali še nekaj ocen, ki jih štejemo za pomembnejše.

1. Splošni pogoji poslovanja

Ti so že nekaj let nazaj zaostreni, letos pa se to kaže še predvsem v izjemno visoki inflaciji. Oglejmo si o tem nekaj podatkov. Cene industrijskih izdelkov so bile junija letos po uradnih statističnih podatkih kar za 108,8 % (indeks 208,8) višje kot lani v enakem času. V primerjavi z decembrom lanskega leta pa so porastle za 49,7 %. Življenjski stroški so v tem času porastli za 75,8 % oziroma za 35,6 %. Cene rastejo torej tako hitro, da imamo opravka z letno inflacijo okoli 100 %. Takega njihovega divjanja nikoli v povojnih letih nismo zaznali. Visoka inflacija je predvsem odraz hudo zaostrenih protislovij, v našem ekonomskem življenju, ki jih očitno veliko prepočasi in premalo učinkovito razrešujemo.

Tudi sicer letošnja splošna gospodarska gibanja niso nič kaj obetavna. Proizvodnja narašča na primer precej počasneje, ko bi bilo želeti. Tako je slovenska industrija v prvem polletju proizvedla le za 1,5 % več kot lani v enakem času. Zelo skromne dosežke beležimo tudi v izvozu. Ta bi naj letos po načrtih opazno porastel, kar pa vsaj v prvem polletju ni bilo uresničeno. Nasprotno je uvoz dobil kar močan zagon, tako da se v zunanji trgovini zopet srečujemo s precejšnjimi primanjkljaji.

Da bi lahko učinkoviteje obvladovali gospodarske probleme, bi morali med drugim uveljaviti tudi številne spremembe v ekonomskem sistemu, predvsem te, za katere smo se v načelu sporazumeli s programom gospodarske stabilizacije. Žal pa tudi v tem pogledu kažemo veliko nemoč, ki se v zadnjem času med drugim odraža v velikih razlikah v pogledih na posamezne sistemske rešitve. V tej zvezi naj spomnimo na že kar prenapete polemike okoli sprememb devizne zakonodaje.

2. Proizvodnja v Slovenskih železarnah

Surovega železa smo letos v prvem polletju proizvedli za odstotek manj kot lani v enakem času. Tudi proizvodnja surovega jekla je bila za odstotek nižja, blagovna proizvodnja pa je bila nasprotno nekoliko (tudi za odstotek) višja kot lani. Ti dosežki so torej dokaj skromni; po drugi strani je pa tudi res, da večjega napredka v proizvodnji v letošnjem letu niti pričakovali nismo in tako se proizvodne številke za sedaj v glavnem gibljejo v okvirih, ki jih je predvideval letni načrt.

To, kar smo pravkar rekli, velja za sestavljeno organizacijo v povprečju. Znotraj nje pa so med posameznimi delovnimi organizacijami kar velike razlike v proizvodnih dosežkih. V tej zvezi je treba predvsem omeniti Železarno Ravne, ki je letos dala na trg bistveno več izdelkov kot lani v enakem času (skoraj za četrtino več), pa tudi svoje načrte je opazno presegla.

Večjih problemov, ki bi nas resneje zadrževali pri uresničevanju proizvodnih načrtov, niti nismo imeli. Se predvsem velja to za oskrbo s surovinami iz uvoza, za katero bi smeli reči, da je bila boljša kot nekaj let nazaj.

3. Prodaja in zunanjetrgovinska menjava

Nekatere gospodarske dejavnosti imajo že prav resne težave s prodajo svoje proizvodnje (lesna industrija na primer). V Slovenskih železarnah jih za sedaj še nimamo, vsaj v povprečju ne. Predvsem jeklo se namreč doma še vedno zelo dobro prodaja, čeprav ne ravno tako kot pretekla leta. Z relativno največ problemi se pri prodaji za sedaj srečuje Žična, pa tudi Železarna Store, in sicer pri traktorjih.

Fizični obseg prodanih izdelkov se nam glede na lansko leto in ravno veliko povečal, ker tudi proizvedli nismo veliko več. Pač pa nam je izred-

no porastla vrednost prodanega blaga, in sicer v povprečju kar za 86 %. Za ta »uspeh« so seveda predvsem zaslužne višje prodajne cene, ki so tudi v našem primeru rastle enako divje kot v gospodarstvu na sploh.

Izvoz je eno od področij, kjer ugotavljamo letos dokaj skromne rezultate. Glede na lansko leto nam je namreč nazadoval (za 6 %), za linearnim načrtom pa zaostajamo pri konvertibilnem izvozu kar za 20 %. Največje zaostajanje v izvozu je opaziti v Železarni Jesenice.

Uvozili smo letos nekaj več kot lani v enakem času. Pri tej primerjavi pa je treba upoštevati, da smo lani v prvem polletju uvozili izjemno malo. Primerjava z načrtom uvoza je zato v tem primeru bolj uporabna; ta pa kaže, da smo doslej uvozili v povprečju precej manj, kot smo načrtovali, pri čemer je tudi tu zaostajanje daleč največje v Železarni Jesenice.

Pri deviznem financiranju uvoza nam tudi letos težav ne manjka. Upali smo sicer, da jih bomo nekoliko lažje obvladovali kot prejšnja leta, in sicer na račun posebnih olajšav, ki bi jih naj bila deležna črna metalurgija na podlagi nekaterih sistemskih rešitev, ki so bile dogovorjene na ravni federacije. Žal pa iz tega ni nič ratalo in tako smo se pri zagotavljanju potrebnih deviz morali tudi to pot osloniti predvsem na lastne vire ter na pomoč potrošnikov jekla. Pri tem smo bili še kar uspešni, kar pa ne pomeni, da nam je uspelo pokriti vse devizne obveznosti. Interni banki je na primer zmanjkalo kar 5 milijonov dolarjev, da bi lahko v celoti pokrila obveznosti do inozemskih dobaviteljev.

4. Poslovanje s sredstvi

Za letošnje leto smo načrtovali izjemno visoke investicije, predvsem na račun gradnje jeklarne 2 na Jesenicah. Velike spremembe v sredstvih nam povzročata tudi visoka inflacija. Kako se je to v prvem polletju uresničevalo, lahko razberemo iz tabele »Analiza gibanja sredstev«.

Tabela 1: Analiza gibanja sredstev v SŽ v prvem polletju 1985

v mio din

Opis	1. 1. 85	Spremembe		30. 6. 85	IND
	stanje	revalor.	ostale	2+3+4	
	2	3	4	5	6
1. Materialne naložbe	64.730	13.421	-745	77.406	120
a) osn. sred. (+ teč. razlike)	39.553	2.553	-755	41.351	105
b) zaloge	25.177	10.868	10	36.055	143
2. Lastni finančni viri	53.422	11.181	1.246	65.849	123
a) poslovni sklad	53.422	11.181	-743	63.860	119
b) nerazporejeni dohodek	-	-	1.989	1.989	-
3. Neto dolg (1-2)	11.307	2.240	-1.990	11.557	102
a) dolgoročni (5a-4a)	10.148	2.240	2.205	14.593	144
b) kratkoročni (5b-4b)	1.158	-	-4.195	-3.037	-
4. Finančne naložbe	29.496	993	13.362	43.851	149
a) dolgoročne	9.726	993	2.065	12.784	131
b) kratkoročne	19.770	-	11.297	31.067	157
5. Bruto dolg (3+4)	40.803	3.233	11.372	55.408	135
a) dolgoročni	19.875	3.233	4.270	27.378	138
b) kratkoročni	20.928	-	7.102	28.030	134
6. Stopnja samofin. (2:1)	0,82	0,83	-	0,85	104

(Nadaljevanje na 4. strani)

POSLOVANJE SŽ V PRVEM POLLETJU 1985

(Nadaljevanje s 3. strani)

V tabeli najdemo v stolpcu 2 stanje poslovnih sredstev in njihovih virov, s katerimi so razpolagale vse delovne organizacije slovenskih železarn na začetku leta, v stolpcu 5 pa je stanje sredstev šest mesecev kasneje. V vmesnih dveh stolpcih so spremembe, ki so v tem času nastale; pri tem so v stolpcu 3 spremembe, ki jih je v obliki revalorizacije povzročila inflacija, v stolpcu 4 pa so vse ostale.

Na podlagi podatkov tabele je mogoče napraviti nekatere zanimive zaključke o tem, kaj se je s sredstvi dogajalo v Slovenskih železarnah v prvem polletju letošnjega leta. Poskušajmo jih nekaj zapisati:

a) Za letošnje leto smo načrtovali investicijsko potrošnjo v vrednosti 19,2 milijarde dinarjev, kar je več kot enkrat več, kot bi naj znašala obračunana amortizacija. Dejansko pa smo v prvem polletju investirali razmeroma malo, celo manj od obračunane amortizacije (razlika znaša 755 milijonov dinarjev – zap. št. 1a in stolpca 4). Več kot je obračunala amortizacije, je investirala le Veriga. V primerjavi s letnim načrtom je še posebno malo investirala Železarna Jesenice.

b) V preteklih dveh letih so nam v povprečju dokaj hitro rastle zaloge. Te so tudi letos porastle, vendar praktično zgolj na račun inflacije oziroma revalorizacije. Tako nam dodatne zaloge to pot finančnih sredstev ne obremenjujejo.

c) Ne glede na relativno skromno porabo finančnih sredstev za investicijske namene smo se letos prav na račun novih investicij že v velikem obsegu na novo dolgoročno zadolžili. Seveda so nam porastle tudi dolgoročne finančne naložbe, vendar precej počasneje. Tako se je dolgoročni neto dolg cele sestavljene organizacije (brez upoštevanja revalorizacije starih dolgov) povečal kar za 2.205 milijonov dinarjev (3a, stolpec 4). Ta dodatna sredstva sami nismo porabili (materialne naložbe smo celo znižali), pač pa smo jih dali začasno na razpolago drugim v obliki kratkoročnih finančnih naložb. Zato se je naša neto kratkoročna zadolženost bistveno zmanjšala, in sicer celo za toliko, da smo kot sestavljena organizacija pri kratkoročnih sredstvih postali neto finančni upnik. To pa pomeni visoko likvidnost. V Slovenskih železarnah smo torej v prvem polletju letošnjega leta poslovali v povprečju ob razmeroma zelo visoki likvidnosti, predvsem na račun skromnega investiranja in velikih dodatnih dolgoročnih zadolžitvev.

d) Na račun revalorizacije smo materialne naložbe v prvem polletju povečali za 13.421 milijona dinarjev, od tega pretežen del z revalorizacijo zalog. Osnovna sredstva bomo namreč revalorizirali šele ob koncu leta, med letom pa smo jih samo v delu, kolikor jih financiramo s tujimi krediti. Te kredite namreč sproti revaloriziramo preko rasti deviznih tečajev, za rezultate te revalorizacije, to je tečajne razlike, pa povečujemo nabavno vrednost osnovnih sredstev. Iz tabele je videti, da je v Slovenskih železarnah v preteklih šestih mesecih samo na račun deviznih kreditov za osnovna sredstva nastalo 2.553 milijona dinarjev dodatnih tečajnih razlik večina tega v Železarni Jesenice.

f) Stopnja samofinanciranja se nam je v prvem polletju rahlo povečala in je tudi sicer nekoliko višja, kot je v gospodarstvu v povprečju.

Nazadnje naj še rečemo nekaj o tem, kako na sploh ocenjujemo gospodarjenje s sredstvi v letošnjem letu. Slej ko prej ta ocena ne bi mogla biti dobra. Zaradi skromnega investiranja smo si sicer začasno izboljšali likvidnost, ki tudi sicer ni bila slaba, zato pa bomo v naslednjem obdobju imeli pri investicijah, ali pri tistih, ki so že v teku, toliko več težav pri zagotavljanju potrebnih finančnih sredstev. Gre še za en problem. Na račun izboljšane likvidnosti smo si v prvem polletju letošnjega leta v povezavi s sedanjimi visokimi obrestnimi merami bistveno izboljšali svoj dohodkovni položaj, saj znašajo prihodki od obresti praktično več kot vse obresti, ki smo jih sami drugim plačali. To ustvarja videz, kot da je naša proizvodnja dohodkovno bolj uspešna, kot je v resnici. Ko pa bomo v naslednjem obdobju nadomeščali sedanje zamude pri investiranju, se nam zato ne bo poslabšala le likvidnost, pač pa tudi dohodkovni položaj. Skratka, to kar se je v Slovenskih železarnah v prvem polletju dogajalo s sredstvi, se utegne že v naslednjem letu kazati v obliki potencirano zaostrenih finančnih razmer. Vse to velja še posebno za Železarno Jesenice.

5. Zaposleni in osebni dohodki

V povprečju je v prvem letošnjem polletju delalo v Slovenskih železarnah 18.496 delavcev, kar je slab odstotek več kot lani v enakem času. Do povečanja zaposlenih je tudi letos prišlo predvsem v Železarni Ravne in Štore, do zmanjšanja pa v Železarni Jesenice, pa tudi v večini predelovalnih organizacij. Omeniti kaže še, da prihaja ravno v tem času do zanimive spremembe glede tega, katera delovna organizacija je po številu zaposlenih v Slovenskih železarnah na prvem mestu. Doslej je to bila Železarna Jesenice, vendar to mesto že prevzema Železarna Ravne.

V osebnih dohodkih doživljamo letos velike spremembe, ki pa so predvsem posledica visoke inflacije. Povprečni mesečni osebni dohodek je v Slovenskih železarnah v prvem polletju znašal 41.062 dinarjev, kar je

78 % več kot lani v enakem času. Življenjski stroški so po uradni statistiki v tem času porastli za 75/8 %, kar pomeni, da so bili povprečni realni osebni dohodki železarjev ne glede na njihovo hitro nominalno rast le malenkost višji kot lani (za 1 %).

Primerjava z ostalim gospodarstvom Slovenije kaže, da smo v železarnah osebne dohodke letos dvigovali v povprečju približno enako hitro, kot so jih drugod. Zato se tudi relativna razlika med našim povprečnim osebnim dohodkom ter povprečjem v gospodarstvu Slovenije ni bistveno spremenila. Ta razlika pa je zaradi težavnosti delovnih pogojev v črni metalurgiji sedaj premajhna. Znaša namreč le slaba 2 % (za toliko je povprečni osebni dohodek v železarnah višji kot v gospodarstvu Slovenije), nekatere analize pa kažejo, da bi morala biti okoli 7 %. Hitrejšo rast osebnih dohodkov nam preprečujejo predvsem razmeroma skromni dohodkovni rezultati.

Med posameznimi delovnimi organizacijami so v osebnih dohodkih letos nastale precejšnje razlike. Lani so bili na primer v Železarni Štore nekoliko višji kot v Železarni Ravne, letos pa je ravno obratno. Železarna Ravne je namreč v osebnih dohodkih letos najbolj napredovala in njeno povprečje je sedaj tudi najvišje med vsemi proizvodnimi delovnimi organizacijami. Tega njenega uspeha smo lahko veseli, saj temelji na lepih proizvodnih in dohodkovnih rezultatih.

6. Finančno-ekonomska uspešnost poslovanja

Najprej si oglejmo naslednje podatke o celotnem prihodku in njegovi razdelitvi v prvem polletju letošnjega oziroma lanskega leta, ki veljajo za sestavljeno organizacijo.

Tabela 2: Celotni prihodek in njegova delitev za SOZD SŽ

v mio din

Zap. št.	Opis	1984		1985		Indeks	
		znesek	str.	znesek	str.	nom.	real.
1.	Celotni prihodek	53.362	100	104.106	100	195	103
2.	Materialni stroški	44.717	84	83.327	80	186	98
3.	Družbeni proizvod (1 – 2)	8.645	16	20.779	20	240	131
	a) dohodek	5.863	11	14.779	14	252	138
	b) amortizacija	2.782	5	6.000	6	216	118
4.	Obveznosti iz dohodka	3.182	6	5.110	5	161	88
5.	Čisti dohodek (3a – 4)	2.681	5	9.669	9	361	197
	a) osebni dohodek	3.531	7	6.812	6	193	106
	b) skupna poraba	222	–	867	1	390	213
	c) akumulacija	–1.073	–2	1.989	2	–	–
6.	Bruto akumulacija (3b + 5c)	1.709	3	7.989	8	467	256

Glede gornjih podatkov naj navedemo dve formalni pojasnili. Najprej to, da se je letos način ugotavljanja dohodka nekoliko spremenil, še predvsem zato, ker so bile skladno s predpisi obresti za kratkoročne kredite prenešana iz obveznosti iz dohodka v materialne stroške. Zato se je dohodek glede na lanski obračun nekoliko zmanjšal, še predvsem pa so iz tega razloga letos bistveno nižje izkazane obveznosti iz dohodka. Drugo pojasnilo se nanaša na indekse, ki jih v gornji tabeli prikazujemo. Poleg nominalnih indeksov smo namreč izračunali tudi realne indekse rasti. Ta izračun smo napravili tako, da smo nominalne indekse delili z indeksi rasti cen. Pri celotnem prihodku ter materialnih stroških smo pri tem upoštevali statistično ugotovljeno rast cen industrijskih izdelkov, pri vseh ostalih kategorijah pa aritmetično sredino rasti cen industrijskih izdelkov ter življenjskih stroškov.

Preden bomo komentirali podatke o celotnem prihodku in njegovi delitvi, si oglejmo še podatke o vrednosti neto dohodkovne mere, ki so jo dosegle posamezne delovne organizacije.

Tabela 3: Neto dohodkovne mere v prvem polletju 1985

Zap. št.	DO	I–VI		IND 4:3	Gibanje po kvart.	
		1984	1985		I kv.	II kv.
1	2	3	4	5	6	7
1.	Železarna Jesenice	–	0,78	–	0,49	1,07
2.	Železarna Ravne	0,87	1,16	133	1,16	1,16
3.	Železarna Štore	0,75	1,02	136	0,96	1,08
4.	Železarne	0,43	0,98	228	0,84	1,12
5.	Veriga Lesce	1,01	1,11	110	1,18	1,04
6.	Plamen Kropa	0,95	1,30	137	1,21	1,39
7.	Tovil Ljubljana	0,80	0,90	113	0,89	0,91
8.	Zična Celje	0,90	1,12	124	1,36	0,88
9.	Predelovalci	0,96	1,13	118	1,12	1,14
10.	SOZD v popr.	0,50	0,99	198	0,87	1,11

(Nadaljevanje na 5. strani)

POSLOVANJE SŽ V PRVEM POLLETJU 1985

(Nadaljevanje s 4. strani)

Tudi to pot naj spomnimo, da štejemo za normalni poslovni uspeh, če je neto dohodkovna mera dosežena v vrednosti 1,00 (ena). Pa še to naj omenimo, da smo neto dohodkovne mere, ki jih zgoraj navajamo, računali po metodi, ki jo uporabljamo že več let. (Za potrebe samoupravnega urejanja delitve v okviru SOZD pripravljamo namreč nekoliko spremenjeno metodo računanja neto dohodkovne mere.)

Poskušajmo sedaj oblikovati nekaj ocen o finančno-ekonomski uspešnosti poslovanja Slovenskih železarn, ki izhajajo iz pravkar navedenih podatkov:

a) Najprej je treba reči, da beležimo letos izjemno visoke indekse rasti celotnega prihodka in iz njega izvedenih kategorij. Zasluga za to gre predvsem visoki inflaciji. Po drugi strani lahko z zadovoljstvom ugotavljamo, da smo v letošnjem letu predvsem družbeni proizvod, dohodek, še posebno bruto akumulacijo, tudi realno povečali. Ta uspeh pa je treba previdno vrednotiti. V veliki meri je namreč posledica zelo problematičnih poslovnih rezultatov, ki smo jih lani dosegli v prvem polletju, ko smo kot sestavljena organizacija poslovali s kar precejšnjo izgubo. Zaradi nje smo lani tudi amortizacijo obračunali v znižanem obsegu, in to je tudi eno od pojasnil, zakaj je ta v letošnjem letu v povprečju toliko porastla.

Pri ocenjevanju letošnjih poslovnih rezultatov pa kaže biti previden še zaradi nekaterih drugih razlogov. Predvsem gre za to, da v pogojih visoke inflacije poslovni rezultati skoraj praviloma izpadejo ugodneje, kot so v resnici. To velja tudi v našem primeru in v tej zvezi naj spomnimo na to, kar smo že prej zapisali v zvezi z obrestmi, ko smo govorili o poslovanju s sredstvi.

Ne glede na pravkar omenjene zadržke smemo vendarle reči, da poslujemo letos v povprečju ekonomsko bolj učinkovito kot lani. To kaže tudi vrednost neto dohodkovne mere, ki smo jo dosegli v višini, ki že ustrezno normalni uspešnosti.

b) Napredek v dohodkovni uspešnosti poslovanja ugotavljajo vse delovne organizacije. Nekateri pa so dosegli že kar prave poslovne rezultate; med temi je treba predvsem omeniti Železarno Ravne. Ta delovna organizacija torej ni napravila opaznega napredka samo v obsegu proizvodnje, kar smo že prej ugotavljali, pač pa si je bistveno izboljšala tudi svoj dohodkovni položaj.

c) Kaj vse je prispevalo k večji poslovni uspešnosti, je kar težko reči. Na nekaterih področjih so prav gotovo dosegli kvalitetne premike v gospodarstvu, ki so dolgoročneje narave. V precejšnjem delu pa gre za zasluga za lepše rezultate tudi dejavnikom, ki se utegnejo pokazati za precej nezanesljive. Pri tem mislimo še predvsem na vpliv sprememb v cenah. Očitno je namreč, da nam je vsaj v prvih mesecih letošnjega leta uspelo uveljaviti nekatere spremembe v cenah, ki so nam šle v korist. Že čez nekaj mesecev pa se vse skupaj lahko zasučje tudi v povsem drugo smer. Dokler bomo imeli tako visoko inflacijo, se torej tudi večjim nihanjem v poslovni uspešnosti ne bomo mogli izogniti. Pri tem pa ne gre prezreti, da bodo naši dolgoročni poslovni rezultati vendarle odvisni predvsem od tega, kako učinkovito bomo svojo proizvodnjo znali prilagajati potrebam trga, in kako ekonomično jo bomo organizirali oziroma izvajali.

7. Sklepne ocene

Pretekli dve leti sta bili za Slovenske železarne dokaj problematični. V proizvodnji nismo napredovali, v razvoju nam stvari niso šle od rok, dohodkovni položaj se nam je nevarno slabšal, še predvsem pa so hitro kopnele finančne prednosti, ki smo si jih s skrbnim gospodarjenjem s sredstvi ustvarili v daljšem preteklem obdobju. Za letošnje leto pa smo reči, da so se vsaj nekatere od teh stvari obrnile na bolje. Tako ugotavljamo, da se nam finančni položaj kljub izredno visoki inflaciji ni poslabšal. Opazen premik na boljše je bil napravljen glede dohodkovne uspešnosti, tako da se letos s poslovnimi izgubami za sedaj ne srečujemo. Tudi v proizvodnji beležimo napredek, žal pa ne v vseh delovnih organizacijah. To bi torej lahko šteli med letošnje uspehe.

Po drugi strani pa doživljamo tudi neuspehe. Za glavnega lahko jemljemo nove zamude pri uresničevanju naših razvojnih načrtov, ki bodo to pot zaradi inflacije imele še posebno neugodne posledice. Tudi v izvozu nismo uspešni. In nenazadnje tudi z osebnimi dohodki ne moremo biti zadovoljni; ti so namreč še vedno precej nižji, kot bi smeli biti spričo težavnih pogojev dela, s katerimi se srečujejo predvsem delavci v metalurgiji.

Še bolj kot pretekla leta opazamo letos, kako močno je naše gospodarjenje odvisno od zunanjih okoliščin, to pot še predvsem od sprememb v cenah. To pa še ne pomeni, da svoje ekonomske usode v ničemer ne moremo sami uravnati. Tudi v tako nestabilnih razmerah, kot so sedaj pri nas, se namreč dolgoročno gledano neprimerno bolje godi tistim, ki v nobenem trenutku ne opustijo naprežan za bolj učinkovito proizvodnjo in poslovanje na sploh. V tem pogledu pa žal tudi v Slovenskih železarnah ne napravimo vsega, kar bi lahko.

Direktor IB SŽ:
Andrej Cetinski

NAJVEČJE DO V SRS V LETU 1984

Od leta 1978 Gospodarski vestnik objavlja seznam 30 največjih delovnih organizacij SR Sloveniji. Kriteriji za razvrstitev po velikosti je usttarjen dohodek, na podobnih seznamih, ki jih objavljajo sorodne jugoslovanske revije, pa služi kot kriterij za razvrstitev po velikosti celotni prihodek. V naslednji tabeli bomo prikazali 10 % oz. 30 največjih delovnih organizacij po ustvarjenem dohodku v letu 1984.

Ime OZD	Sedež	Dohodek v 000 din	Število zaposlenih	Dohodek na zap. (din)	Mesto doh./zap.
1. TAM Maribor	Maribor	8.405.138	7494	1.121.590	18
2. Železarna Jesenice	Jesenice	7.721.995	6546	1.179.650	20
3. Rudnik lignita Velenje	Titovo Velenje	6.737.785	5749	1.172.000	21
4. Slovenijales, DO trgovina, Ljubljana	Ljubljana	6.646.289	2351	2.827.010	2
5. Krka, tovarna zdravil, Novo mesto	Novo mesto	6.554.149	3635	1.803.070	11
6. Železarna Ravne	Ravne na Koroškem	6.475.244	5817	1.112.160	22
7. Metalna Maribor	Maribor	6.459.351	4132	1.563.250	13
8. SGP Slovenija-ceste Tehnika obnova	Ljubljana	6.112.482	6899	886.000	28
9. Nuklearna elek.	Krško	5.965.964	520	11.473.010	1
10. Mura	Murska Sobota	5.744.414	5420	1.059.860	23
11. Litostroj	Ljubljana	5.628.501	4303	1.308.050	16
12. Gorenje – gosp. aparati	Titovo Velenje	5.586.246	5390	1.036.410	26
13. Ind. usnja – IUUVrhnika	Vrhnika	5.449.447	2755	1.978.020	9
14. ŽG, DO ŽTO	Ljubljana	5.392.970	5883	916.710	27
15. Tovarna dušika	Ruše	5.332.392	2168	2.459.590	4
16. Planika	Kranj	5.320.364	3756	1.416.500	14
17. GIP Gradis	Ljubljana	5.311.473	6447	823.870	29
18. Aero	Celje	5.255.897	2454	2.129.550	5
19. INTEREUROPA	Koper	5.218.485	2481	2.103.380	6
20. Metalka	Ljubljana	5.210.199	2501	2.083.250	8
21. Sava	Kranj	5.159.465	4291	1.202.400	19
22. Iskra – Kibernetika	Kranj	5.067.439	4858	1.043.120	25
23. Železarna	Štore	5.063.224	3651	1.386.810	15
24. Peko	Tržič	4.940.347	4691	1.053.169	24
25. Klinični center	Ljubljana	4.892.312	7171	682.240	30
26. Iskra – Automatika	Ljubljana	4.724.638	3789	1.246.940	17
27. Konus	Sl. Konjice	4.596.656	1768	2.599.920	3
28. Lesnina	Ljubljana	4.502.924	2662	1.691.450	12
29. Tovarna celuloze in papirja Djuro Salaj	Krško	4.414.038	2116	2.086.030	7
30. Lek	Ljubljana	4.400.127	2419	1.818.890	10

Iz tabele je razvidno, da se med 30 prikazanih največjih delovnih organizacij v Sloveniji uvršča na 23. mesto Železarna Štore. Po ustvarjenem dohodku na zaposlenega pa se Železarna Štore uvršča na dobro 15. mesto (glej zadnji stolpec). Kar 12 delovnih organizacij, ki so po dohodku pred našo Železarno, je po dohodku na delavca za njo. TAM, ki je po skupno ustvarjenem dohodku na 1. mestu, je po produktivnosti, tj. dohodku na delavca, na 18. mestu. Zadnja uvrščena DO Lek Ljubljana pa je po dohodku na delavca na ugodnem 10. mestu. Od DO sozd Slovenske železarne se Železarna Jesenice nahaja na 2. mestu in Železarna Ravne na 6. mestu med največjimi DO v Sloveniji po kriteriju ustvarjenega dohodka. Med železarnami je bila v letu 1984 po kazalniku dohodka na delavca naša železarna na 1. mestu, kar je razvidno tudi iz doseženega mesta po omenjenem kazalniku v okviru 30 prikazanih DO. Če primerjamo prvo uvrščeni TAM Maribor z našo železarno, ugotovimo, da je ustvaril 66 % dohodka ob 105 % večjem številu zaposlenih.

Zadnje uvrščeni Lek Ljubljana pa je ustvaril za 13 % manj dohodka ob 34 % manjšem številu zaposlenih. Te ugotovitve se seveda odražajo v doseženem mesecu po kazalniku ustvarjenega dohodka na delavca.

Iz občine Celje je med prikazanimi DO poleg naše železarne še Aero Celje na 18. mestu, po ustvarjenem dohodku na delavca pa na zelo dobrem 5. mestu.

Med 300 največjimi v SRS so iz občine Celje posamezne DO po ustvarjenem dohodku na naslednjih mestih:

(Nadaljevanje na 6. strani)

NAJVEČJE DO V SRS V LETU 1984

(Nadaljevanje s 5. strani)

Mesto po ustvarjenem dohodku: (300 DO)	Dohodek na delavca	Mesto po dohodku na delavca
18. Aero Celje	2.129.550	2.
23. Železarna Štore	1.386.810	5.
24. Cinkarna Celje	1.788.480	4.
44. Kovinotehna Celje	2.314.380	1.
74. EMO Celje	923.670	10.
98. INGRAD Celje	717.500	13.
177. Zlatarne Celje	1.797.580	3.
185. LIK Savinja Celje	1.148.150	8.
188. ŽG ŽTO Celje	879.070	11.
255. Elektro Celje	1.093.460	9.
258. KLIMA Celje	1.341.110	6.
266. TOPER Celje	750.800	12.
270. METKA Celje	1.163.940	7.

Iz pregleda je razvidno, da je naša železarna po ustvarjenem dohodku na delavca v okviru DO iz občine Celje na 5. mestu. Na prvem mestu je Kovinotehna, na zadnjem (13. mestu) pa INGRAD. Iz podatkov je razvidno, da Železarna Štore spada med največje delovne organizacije v Sloveniji. Razveseljivo pa je, da smo po kazalniku dohodka na zaposlenega še znatno boljši. Naš cilj je, da to mesto obdržimo oz. še izboljšamo. Samo tako si lahko zagotovimo trdno materialno osnovo za osebno in splošno porabo ter akumulacijo.

Vir: Gospodarski Vestnik št. 25/1985 Jože Roženičnik, dipl. oec.

DELO SAMOUPRAVNIH DELOVNIH SKUPIN

Delu samoupravnih delovnih skupin smo že večkrat dajali poseben poudarek pomembne oblike samoupravnega delovanja. Posluževali smo se raznih načinov, da bi bolj obudili njihovo zavest, da je ta oblika reševanja najrazličnejših problemov in samoupravnih odločitev najprimernejša. Vendar vse bolj opažamo, da delo samoupravnih delovnih skupin ne zaživi tako, kot bi moralo. Pogrešamo njihove samoiniciativnosti in pravočasnosti. Moramo pa vzeti v obzir, da za svoje neučinkovito delovanje niso povsem sami odgovorni. Ob delu jih spremljajo najrazličnejši negativni elementi. Gradiva prejmejo prepozno. Na svoje zahteve in vprašanja največkrat odgovorov ne prejmejo. Naše področje ostaja večkrat ob tem nemočno, saj od strokovnih služb večkrat ne prejmemo odgovorov na zastavljena vprašanja, zahteve, gradivo sprejememo »tik pred zdajci«, ipd.

Da pa ne bi izzvenelo vse samo v kritični podobi, moramo poudariti, da v določenih sredinah samoupravne delovne skupine uspešneje delujejo. Temeljito obravnavajo vsaj tista gradiva, ki jih prejmejo v obravnavo.

Področje za samoupravna razmerja in informiranje bo v bodoče naslednje bedelo nad delom samoupravnih delovnih skupin in odločneje vztrajalo, da bodo strokovne službe dajale informacije in reševale nastajajoče težave, ki jih bodo ugotavljali na samoupravnih delovnih skupinah in da bodo gradiva pravočasno pripravljali.

Z dobrim sodelovanjem in tovarniških odnosom bomo lahko uspeli, da bo delo samoupravnih delovnih skupin učinkovitejše.

POGLEJMO, KAJ SO SAMOUPRAVNE DELOVNE SKUPINE OBRAVNAVALE V ZADNJIH DVEH MESECIH.

Temeljito so obravnavali polletne rezultate poslovanja in se dogovorili o solidarnostnem delovnem dnevu za modernizacijo bolnišnice. Tu je bila izkazana velika mera pripravljenosti, da s svojim enodnevnim zasluzkom prispevamo za bolnišnico.

Pomembnost so namenili tudi obravnavi investicijskega plana in analizi razvojnih možnosti s smernicami in elementi tozdov in delovnih skupnosti za obdobje 1986-1990.

Na zboru delavcev v **Valjarni II** so delavci zahtevali takojšnjo ureditev parkirnega prostora pri vratarnici Štore II ter ustrezno varovanje parkirišča.

V tozdu **Jeklovlek** so na zboru delavcev obravnavali spremembe v organizaciji tozda ter predloge prerangiranja in pogojev dela za določena delovna mesta.

Nezgode v avgustu

TOZD A	Elektroplavž	-
TOZD B	Jeklarna	-
TOZD C	Valjarna I	-
TOZD D	Valjarna II	-
TOZD E	Jeklovlek	-
TOZD F	Livarna I	-
TOZD G	Livarna II	5 nezgod
	Modelna mizarna	-
TOZD H	Obdelovalnica valjev	-
	Obdelovalnica litine	1 nezgoda
	Orodjarna	1 nezgoda
TOZD J	Tovarna traktorjev	-
	Lakirnica	-
	Mehanska obdelava	-
	Montaža	-
TOZD M	Energetika	1 nezgoda
	Merilna služba	-
TOZD L	Vzdrževanje	-
	Mehanična delavnica	-
	Elektroobrat	-
	Vzdrževanje transp. sr.	-
TOZD N	Transport	-
TOZD R	Kontrola kakovosti	-
TOZD S	GSKG	-
TOZD T	DPG	1 nezgoda

Delovne skupnosti

Skupaj **ŽELEZARNA ŠTORE** 9 nezgod

(Nadaljevanje na 7. strani)

V tozdu **Valjarna I** so na samoupravnih delovnih skupinah spregovorili o kvaliteti proizvodnje. Prizadevali si bodo za doseganje kvalitetne in kvantitetne proizvodnje, izboljšati želijo tudi produktivnost.

V **Tovarni traktorjev** so na zboru delavcev poleg ostalega obravnavali tudi rezultate poslovanja prvega polletja. Tu so zbrani izrazili ogorčenje nad neučinkovitim razreševanjem problematike tozda Tovarne traktorjev, ki traja že od ustanovitve naprej. Zlasti so bili ogorčeni nad svojo nemočjo in situacijo, ki jih vedno znova prisiljuje, da potrjujejo negativne periodične račune, nad situacijo, ki jim onemogoča delo in pošten zaslužek, istočasno pa se za takšno situacijo ne čutijo odgovorne.

Na tem zboru so zahtevali, da novoustanovljeni sanacijski odbor /o njegovi ustanovitvi samoupravni organi tozda niso razpravljali in odločali/ nemudoma poda na delavski svet Tovarne traktorjev svoj koncept razreševanja tozda. Nadalje so predlagali, da družbenopolitične organizacije in samoupravni organi v zakonskem roku 45 dni natančno in dogovorno proučijo vzroke za nastalo situacijo in ugotovijo morebitno odgovornost ter predlagajo ustrezne ukrepe.

Na zboru delavcev v avgustu so se delavci tozda Tovarne traktorjev seznanili z informacijo o prestrukturiranju tozda do leta 1990.

V **Livarni valjev, kokil in metalurške litine** so na zboru delavcev poleg ostalega obravnavali pripombe nočne izmene. Ugotavljali so, da je bil remont v času kolektivnega dopusta slabo opravljen, tako glede izvajanja del kot nadzora s strani livarne. Ob tem so sprejeli nekatere zaključke z zahtevki do tozda Vzdrževanje.

V **tozdu Vzdrževanje** je samoupravna delovna skupina obravnavala nezadovoljstvo vzdrževalcev, ki so v nekaterih tozdih zaradi slabih proizvodnih rezultatov kljub svojemu dobro opravljenemu delu podlegli kriteriju ostalih delavcev, ki zaradi poslovnih težav niso dosegli zastavljenih ciljev. Menijo, da dobro vzdrževanje ni vedno pogoj za dober rezultat poslovanja. Spregovorili so ob tem o normiranih delih, kjer so presežki na akord sorazmerno visoki. Te posledice akordnih presežkov oz. povečanje proizvodnje pa v veliki meri nosijo vzdrževalci, ker so osnovna sredstva preobremenjena. Normirano delo pri vzdrževalcih pa je povsem nekaj drugega, saj gre za večji doprinos lastnega dela ob minimalnem trošenju osebnega orodja ter nekaterih obratnih sredstev. Menijo, da količina in zahtevnost dela pri njih nista pravilno ovrednoteni oz. stimulirani.

V **DS za komercialne posle** so na delovni skupini izpostavili problem centralnega ogrevanja, ki se vedno ni urejen ter na slabo čiščenje pisarn.

V **DS za investicije in razvoj** so obravnavali spremembe in dopolnitve statuta DS za raziskave, razvoj in investicije s pripombo, kaj so pristojnosti sveta DS in kaj bodo delali tuji delegati v DS. Obravnavali so še spremembe in dopolnitve SaS o združevanju dela delavcev v Delovno skupnost za raziskave, razvoj in investicije.

Toliko o delu samoupravnih delovnih skupin v zadnjih dveh mesecih. O njihovih nadaljnjih aktivnostih vas bomo še obveščali preko našega Železarja.

Ana T.

Nezgode v avgustu

(Nadaljevanje s 6. strani)

Na poti z dela se je poškodoval GROSEK Alojz, TOZD MO – OROD-JARNA.

Pri delu so se poškodovali:

LIVARNA II:

DOBRIJEVIČ Željko (2 – 2. nezgoda – delovodja Cverlin).

Na kalupnem stroju je menjaval modelno ploščo. S kladivom je pritrjeval železno zagozdo, jo zgrešil in se udaril po roki.

ZEME Silvester (1 – 1. nezgoda – delovodja Cverlin).

S pnevmatsko dvigalko je nalagal ulitke iz stresne rešetke na paletu. Iz naložene palete je ulitek zdrsnil in mu padel na prste leve noge.

RADAKOVIČ Milan (1 – 2. nezgoda – delovodja Koprivc).

Zakladal je vsipno košaro na vsipnem vozu. Zaradi drsenja materiala iz bunkerja na zalagalni podest se je kos železa odbil in mu priletel v glavo.

ĐURDEVIČ Rade (2 – 3. nezgoda – delovodja Čretnik).

Sestavljal je forme in jih spenjal s sponkami. Ta ni dovolj stisnila obeh form, zato si je pomagal še z zagozdo. Ko jo je hotel pritrčiti, jo je zgrešil in se udaril po palcu.

SEVER Ivan (3 – 2. nezgoda – delovodja Tovornik).

Z ročnico kladivom je odbijal livne sisteme od ulitkov. Od betonske podloge se je odbil košček litine in mu priletel v podlaket desne roke.

OBDELOVALNICA LITINE:

MIKLAVŽIČ Alojz (2 – 1. nezgoda – delovodja Zupanc).

Cistil je ostružke s stružnice. S prstom je potegnil po ostružnikih in se urezal na prst.

ORODJARNA:

TERŽAN Božo (1 – 1. nezgoda – delovodja Lah).

Spravljal je material Ø 130 x 4500 v delavnico. Ko je potiskal voziček, se je material zakotalil in mu stisnil roko.

ENERGETSKI OBRAT:

KOZAMURNIK Marjan (2 – 1. nezgoda – vodja Jazbinšek).

Pri vožnji s kolesom na obhodu energetskih oddelkov mu je ob skladišču starega železa padel zaradi vetra tujek v levo oko.

DPG:

ŽAGAR Ana (4 – 2. nezgoda – vodja Irgolič Fanika).

Pri rezanju paradižnika na HKV stroju si je odrezala blazinico kazalca desne roke.

Osebni dohodki – tokrat drugače

Razprave o delitvi dohodka, v tem sklopu seveda posebej o delitvi osebnih dohodkov, so nepogrešljiv del našega vsakdana. O delitvi že toliko razpravljamo, da enostavno nimamo več časa delati. Zaradi tega (pa ni samo ta vzrok) nam pada proizvodnja, posledično produktivnost in jasno je, da se to odraža tudi v naši neekonomičnosti. Tako dnevno ob naraščajočih izgubah ugotavljamo, da se nam skorajda ne izplača delati.

Ob tem se vsak razumni človek začudi, kako to, da se ob vsak dan revnejši družbi (= državi) izplača delati zasebnikom. Tako imamo nemalo primerov, da so s propadom »fabrike« cveteli posli zasebnim kooperantom. Ko smo že pri njih, si pogledjmo samo eno primerjavo, ki pa je vendar dovolj prepričljiva. Vzporedimo, pa čeprav v miniaturi, dva sistema: zasebnega in družbenega. Primerjajmo njuno organiziranost, odnos do dela v širšem smislu, pa tudi njuno nagnjenost do diskusij o delitvi (predvsem osebnih dohodkov, kajti drugi vidiki delitve so delavcu v združenem delu še vedno preveč tuji).

Pri zasebniku organizacija »klapa« ali pa ga ni! Z njo je tesno povezan odnos do dela, ki mu lahko tudi rečemo odnos do posla. Tudi brez tega zasebnik propade... Kot bi tudi propadel zaradi nagnjenosti do diskusij o delitvi! On se zaveda, da mora delati in da mora tudi poslovati sebi v korist. Od tega je namreč življenjsko odvisen njegov obstoj.

Situacija v združenem delu je bistveno drugačna. O ustrezni organiziranosti niti ne razpravljamo, ker gre tako po starem dovolj dobro. Saj še prodaja tudi kar gre (po zaslugi stalnega dviga cen), pa čeprav so letošnje zaloge višje kot lanske. Zakaj bi zaradi tega v združenem delu menjali naš odnos do dela? Saj ga tudi sicer v družbi še nobeden ni menjal.

Stvari nam torej tečejo, kot tečejo. Lahko se torej kot dobri samoupravljanci posvetimo vprašanju delitvenih odnosov. S tem bomo v praksi uresničili našo ustavno pravico. Kako dolgo? Življenje pa teče svoja pota in se na naše samoupravne pravice niti ne ozira. Rezultat tega je vse globlja družbena in ekonomska kriza. Kaj torej storiti?

Najprej si moramo dopovedati, da nismo bogata dežela, tako kar se tiče surovinske baze, kot tudi že velikega zaostanka v tehnološkem razvoju. In ker smo revni, radi bi pa le nekako iz te revščine, je potrebno trdo in gospodarno delati. Te izraze razume vsak kmečki človek in jih je kot take razumel stoletja. Kako to, da jih samoupravno naravnih delavec ne razume in so mu tuji?

Razmišljajmo torej drugače in tudi delajmo drugače. Delavec sicer potrebuje za življenje primernih osebnih dohodkov, ne pa prekomernih diskusij o delitvi osebnih dohodkov z množico zapravljenega dragocenega časa in papirja. Osebni dohodek mu mora zagotoviti družba, kot to delavec zagotavlja »gnili« kapitalizem. Za primerne osebnih dohodkov bo delavec primerno delal, za manj primerne pač manj in slabše dela. Za primerne osebnih dohodkov bo mojster lahko od njega zahteval tudi primeren odnos do dela! Temu seveda sledi verižna reakcija... Našo aktivnost torej usmerimo v dobro organizirano in učinkovito delo, ki nam more zagotoviti ustrežnejše osebnih dohodkov in s tem tudi ustrezen standard.

Strokovna ekskurzija v Tovarno avtomobilov in motorjev Maribor

Po programu komisije za izobraževanje in informiranje pri KO OOZS Železarne Štore smo predsedniki OOZS tozd in DS, člani konference sindikata in predsedniki posameznih komisij v petek, 6. septembra, obiskali TAM Maribor.

Ogledali smo si proizvodne obrate, in sicer tozde Mehansko obdelavo, Livarno sive litine, Kovačnico, Montažo, Karosernico in Proizvodnjo motorjev. Z ogledom smo pridobili veliko koristnih informacij in spoznanj.

Predsednik in sekretar konference sindikata TAM sta nas zelo izčrpno informirala o dejavnosti posameznih tozdov in DO kot celote. Po ogledu proizvodnje smo imeli razgovor, kjer se nam je pridružil še vodja kooperacije TAM. Predsednik sindikata nam je v prijetnem okolju zelo nazorno in sistematično predstavil njihovo delovno organizacijo. V TAM je danes zaposlenih 7500 delavcev in so organizirani v 19 tozdih in 4 DS, od tega imajo en tozd v Ptuj. Pripravljajo reorganizacijo DO, kjer bodo zmanjšali število tozdov. Po ustvarjenem dohodku so na prvem mestu med DO SRS v letu 1983 in 1984. Ob tem pa velja poudariti, da je TAM na prvem mestu tudi po številu zaposlenih.

Temeljni kamen razvoja DO TAM predstavlja tovarna letalskih motorjev, ki jo je leta 1942 zgradil okupator za potrebe vojne industrije. Dne 31. 12. 1946, ko je maršal Tito podpisal akt o preimenovanju takratne tovarne letalskih delov v tovarno avtomobilov Maribor, predstavlja rojstni dan DO TAM. S tem aktom so postali prva tovarna avtomobilov v državi. V letu 1947 so pričeli izdelovati tovornjake nosilnosti 3 ton z vodno hlajenim bencinskim motorjem po licenci češkoslovaške firme Praga. V tem letu so izdelali prvih 27 tovornjakov, ki so jih poimenovali s simboličnim imenom Pionir. V naslednjih 15 letih so izdelali 17.416 Pionirjev, med njimi tudi prve avtobuse. Tritonski Pionir, ki je reševal najnujnejše potrebe v obdobju obnove države, ni mogel več zadovoljevati naraščajočih potreb jugoslovenskega gospodarstva. Po nekaj letnih pripravah so leta 1957 sklenili licenčno pogodbo z zahodnonemško firmo Klöckner – Humboldt – Deutz (KHD), in sicer za proizvodnjo novih vozil in motorjev.

V zelo kratkem obdobju je stekla serijska proizvodnja licenčnih vozil. Vzporedno s tem je potekalo osvajanje vozil lastne konstrukcije in že leta 1961 so proslavili začetek proizvodnje novega vozila. Leta 1969 je bila med DO TAM in KHD podpisana pogodba o kooperaciji, leta 1970 pa še pogodba o skupnem vlaganju s sodelovanjem mednarodne finančne korporacije ITC.

Z leti je TAM postopoma zmanjševal odvisnost od licence. Prvi rezultati domačega znanja so se pokazali v lastnem in samostojnem razvoju terenskih vozil, katerih serijska proizvodnja je stekla 1977. leta. Ta vozila se po svojih lastnostih in kvaliteti lahko enakovredno merijo s podobnimi vozili svetovno znanih proizvajalcev. V letošnjem letu so podpisali s KHD novo pogodbo o skupnem razvoju novega sodobnega motorja. To je veliko priznanje za TAM oz. njegove inženirje – razvojnike ter kolektiv kot celoto. TAM ima izdelan nov razvojni koncept, ki je podprt z ustreznim kadrovskim potencialom, ki dela na razvojnem področju. Poleg tega so močno povezani navzven predvsem z obema slovenskima univerzama in z različnimi znanstvenimi institucijami v Jugoslaviji. Razvoju proizvodnje so sledile ostale funkcije poslovnega procesa. Zelo smelo so začrtali zlasti izvozne dejavnosti. Izvažajo v 40 držav sveta. Vrednost izvoza predstavlja četrtnino celotne realizacije. Proizvodni program obsega:

(Nadaljevanje na 8. strani)

OBISK V TAM

(Nadaljevanje s 7. strani)

- tovorna vozila 3 do 26 ton skupne mase oz. do 40 ton kot cestni vlak (tovornjaki, prekučniki, vlačilci),
- avtobusi dolžine 5, 6, 8, 11 in 12 metrov za vse vrste potniškega prometa,
- terenska vozila skupne mase 7 in 11 ton,
- specialna vozila za različne potrebe,
- motorji, zračno hlajeni dieselski, z razponom moči od 90 kW do 188 kW (123 do 25 KM)
- orodja,
- tehnološka oprema,
- izkovki,
- ulitki,
- avtomobilski deli in sklopi (menjalniki, gonila, zavore, preme, kabine, storitve površinske obdelave in kalilnice).

V sodelovanju s firmo KHD iz ZRN pa v zadnjem obdobju proizvajajo motorje z močjo od 235 kW do 386 kW (386 do 525 KM) za najtežja transportna vozila in gradbeno mehanizacijo.

Za nemoteno proizvodnjo skrbi preko 300 koperantov, med njimi je tudi naša železarna oz. tozd Livarna strojne litine, ki oskrbuje TAM z zelo zahtevnimi ulitki. V ta namen TAM tudi sovaga v modernizacijo naše livarne. Predstavniki TAM so izrazili željo, da še naprej tako dobro sodelujemo. V perspektivi se bo sodelovanje med nami še povečalo, saj TAM povečuje proizvodnjo in širi proizvodni program.

V nadaljevanju razgovora je tekla beseda o sistemu delitve osebnih dohodkov. Pri njih je najbolj enostavno delo danes vredno 28.000 din mesečno. Razpon med OD je 1 : 4,6 (pri nas 1 : 4,3). V izdelavi imajo dopolnjen sistem OD, v katerem se bo razpon povečal na 1 : 5,5. V praksi si prizadevajo, da bi bilo bolj ovrednoteno težko fizično ter ustvarjalno delo v skladu s stališči in priporočili republiškega sveta ZSS. Razlike pri poslovnih uspešnosti tozdov so minimalne, saj se zavedajo, da vsi delavci vseh tozdov delajo za skupen končni proizvod oz. dohodek DO kot celote. Seveda pa imajo v praksi veliko razliko v osebni stimulaciji delavci v enem in istem tozdu ali DS, in sicer od 0 do okoli 40 % na osnovni delež OD.

Sindikata je organiziran tako, da deluje preko 252 sindikalnih skupin, 46 osnovnih organizacij in 6 konferenc OZZS. Člani IO osnovnih organizacij so avtomatično tudi vodje sindikalnih skupin. Izvršni odbor konference na nivoju DO je sestavljen iz predsednikov OZZS, vendar ne iz vseh OO, ker bi bil IO prevelik. Predsednik konference OO ZS DO je profesionalca, kar omogoča, da je strokovnost in akcijska sposobnost zelo visoka ter so prisotni pri vseh dogajanjih v DO in na nivoju občine.

V okviru telesno-kulturne aktivnosti se 2.500 do 3.000 delavcev redno aktivno ukvarja s športom. Posebno skrb posvečajo letnemu oddihu delavcev. Regres za letni dopust je odvšen od OD na družinskega člana in se je v letošnjem letu gibal od okoli 7.000 din do 10.000 din, s tem da je prejel najnižji regres predsednik KPO, najvišjega pa čistilka. Poleg tega vsak zaposleni delavec TAM mesečno oddaja približno 1,5 % od OD za potrebe letnega oddiha, kar se jim izplačuje ob izplačilu regresa. Veliko pozornost posvečajo sodelovanju na športnem in kulturnem področju med DO v okviru občine Maribor in širše.

V zadnjem času, ko se pogoji gospodarjenja zaostrejujejo in življenjski standard nazaduje, ima sindikat pomembno nalogo, da s svojimi aktivnostmi po svojih močeh rešuje nastalo problematiko. Med drugim imajo honorarno zaposlenega diplomiranega pravnika s pravosodnim izpitom, ki dela na področju reševanja delavske problematike.

Informiranje delavcev je dobro organizirano. Imajo interno glasilo »SKOZI TAM« in tedenske informacije, ki jih prejme vsak zaposleni. Sestanki so v glavnem v popoldanskem času ali pa po 13. uri, ko je že manjša delovna intenzivnost. Ob sobotah ne delajo, ker so delovni dnevi podaljšani tako, da opravijo na mesec 182 učinkovitih delovnih ur. Nadure imajo urejene tako, da so vse registrirane kot obvezne za proizvodnjo in so dejansko obračunane s 50 % povečanjem in se vsem upoštevajo v pokojninsko osnovo.

Inventivna dejavnost je zelo razvita; na področju množične inventivnosti 11 % prihranka od skupnega prihranka vračajo kot odškodnino inovatorjem. Na drugi strani pa dajejo velik poudarek tudi neprofesionalni inventivni dejavnosti, kjer se inventivnost registrira in upošteva kot osnova za napredovanje, za pridobitev stanovanja in drugih ugodnosti. Vsak mesec v enem tozdu organizirajo mesec inventivne dejavnosti, kjer javno razpišejo različne problematike. Letno sprovedejo 160 inovacij.

Razgovor je tekkel še o aktivnosti v zvezi z volitvami in pripravami na kongrese ZS ter o aktualnih družbeno-ekonomskih razmerah v sedanjem trenutku. Kriza v proizvodnji se vse bolj odraža tudi v delitvi, zaradi visoke inflacije se izgublja občutek za dobro gospodarjenje. Kljub temu pa se vsi skupaj zavedamo, da bomo le z uporabo inovacij in boljšim delom na vseh ravneh ustvarili višji realni dohodek in s tem višje realne osebne dohodke.

Na koncu smo s predstavnikom sindikata in KPO podarili gostiteljem za spomin dva kipca livarja, jim zaželeli veliko delovnih uspehov in še naprej plodno poslovno in družbeno-politično sodelovanje. Predstav-

niki sindikata TAM pa so nam podarili Bilten TAM in značke. Z izmenjavo informacij samo eni in drugi pridobili koristne napotke oz. smernice za delo na sindikalnem področju.

Roženičnik

Devetega pohoda delavcev SOZD SŽ na Svetino se je udeležilo preko 350 pohodnikov

V soboto, 24. avgusta, sta komisija za športno rekreacijo Železarna Store in PD Železar Štore organizirala deveti pohod delavcev sozda SŽ na Svetino.

Lepo sobotno jutro je pozdravljalo prihajajoče železarje in predelovalce, ki so se zbirali na parkirnem prostoru pri Pocačtovem mlinu, od koder smo nato ob dogovorjeni uri krenili cilju naproti. Dolga kolona pohodnikov se je vzpenjala po makadamski cesti do vasice Osenca in nato strmo spustila v dolino, kjer smo ob poti občudovali ribogojnico s petimi prekatii, v katerih je kar mrgolelo slastnih postrvi različnih velikosti. Pot je nato zavila levo v Hudičev graben, kjer je zaradi strme soteske zavarovana s klini in jeklenimi vrmi. Vedno više smo se vzpenjali in po dveh urah prijetne in zanimive poti, ne samo za Gorenjce in Korošce, temveč tudi za marsikaterega domačina, smo prispeli na Celjsko kočjo, kjer so nas postregli s čajem.

Po krajšem počitku nas je pot vodila po strmih travniku na vrh Tovsta (830 m), kjer je vsak udeleženec pohoda prejel spominsko značko, nekateri pa so se vpisali v knjigo pohodnikov oziroma odtisnili žig v svojo planinsko izkaznico. Pot se je nato strmo spustila navzdol v smeri Svetine k Domu železarjev, kjer je bil naš cilj.

Na zaključni slovesnosti je v imenu organizatorja spregovoril predsednik komisije za športno rekreacijo tov. Tone Motoh, ki je v svojem govoru posebno poudaril pomen teh pohodov in krepitev obrambnih sposobnosti naših delavcev. Na koncu je zaželel vsem pohodnikom prijetno bivanje in srečno vrnitev domov, posebno pa krepkega zdravja do prihodnjega leta, ko bomo praznovali 10. jubilejni pohod s potjo preko Kamniškega sedla v Logarsko dolino.

Ob zvokih tria Integral in pevke smo nadaljevali dobro razpoloženje ter sprostiti obvečno energijo na plesišču.

Bližal se je čas odhoda in iztekalo se je čudoviti dan, ki smo ga skupaj preživeli železarji in predelovalci. Obljubili smo si, da si čez en teden ponovno sežemo v roke, to pot na vrhu Triglavu, na katerega organizira pohod komisija za športno rekreacijo DO Železarne Jesenice.

Ob koncu bi se zahvalil delavcem tozda DPG za odlično pripravljeno hrano in postrežbo, organizatorju komisije za športno rekreacijo in izvajalcu PD Železar pa za organizacijo in varnost pohodnikov.

Mali

Veselo vzdušje na Svetini

STORSKI ŽELEZAR – glasilo OZD Slovenske železarne ŽELEZARNA STORE – izhaja 2-krat mesečno – Uredniški odbor: Tomažin Ana, Verbič Stane, Kragelj Jože, Marolt Boris, Kocman Vojko, Renčelj Vlado, Grosek Rajko – odgovorni in glavni urednik Pungartnik Oto. Po mnenju republiškega sekretariata za prosveto in kulturo Ljubljana, je časopis oproščen davka od prometa proizvodov (Št. 421 – 1/72 z dne 20. 2. 1974) – tisk Aero Celje – TOZD Grafika – rokopisov ne vračamo.